

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยข้อมูลโดยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากเอกสารทางการเงินของ สหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด ในปีบัญชี 2547 - 2548 เพื่อให้ได้ข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ แปลความ สรุปผล และรายงาน

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยในพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 8/2 หมู่ที่ 3 ตำบลคลอง 2 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการและพนักงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ได้แก่ขบวนการรวบรวม แปรรูป และจัดจำหน่าย ประกอบด้วย

1. การรับซื้อข้าวเปลือก ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้จัดการตลาดกลาง (นายรัช ศรีทอง) และเจ้าหน้าที่ตลาดกลาง (นางสาวนาคยา หงส์สาขัย)
2. การเก็บรักษาข้าวเปลือก ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้จัดการตลาดกลาง (นายรัช ศรีทอง) และเจ้าหน้าที่ตลาดกลาง (นางสาวนาคยา หงส์สาขัย)
3. การสีข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสาร ได้ทำการสัมภาษณ์ช่างเทคนิคประจำโรงสี (นายเฉลิม อุดมโภชน์) และผู้จัดการตลาดกลาง (นายรัช ศรีทอง)
4. การเก็บรักษาข้าวสาร ได้ทำการสัมภาษณ์ ผู้จัดการตลาดกลาง (นายรัช ศรีทอง) และช่างเทคนิคประจำโรงสี (นายเฉลิม อุดมโภชน์)
5. การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโรงสี ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้จัดการสหกรณ์ (นายพันธุ์ทิพย์ เปอร์เซว) และประธานกรรมการสหกรณ์ (นายสมหมาย โสนามิตร)

ส่วนข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร รายงาน ได้แก่ รายงานกิจการประจำปี และงบการเงินซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด ปีบัญชี 2547 - 2548

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งต่างๆ จะนำมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ประมวลผล และจัดระเบียบข้อมูลใหม่ให้สามารถลำดับเป็นขั้นตอนที่เข้าใจง่าย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในส่วนของการตลาดข้าว เพื่อให้เห็นกระบวนการรวบรวมข้าวตั้งแต่ขั้นที่ 1 (การรับซื้อข้าวเปลือก) จนถึงขั้นสุดท้าย (ตลาดข้าวสาร)

ขั้นตอนการรับซื้อข้าวเปลือก ประกอบด้วย บุคลากรรับผิดชอบ ปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกของข้าวนาปี และข้าวนาปรัง สายพันธุ์ข้าวที่รับซื้อ

ขั้นตอนการเก็บรักษาข้าวเปลือก ประกอบด้วย การตากข้าว การคัดแยกสิ่งเจือปน

ขั้นตอนการแปรรูปข้าวเปลือก ประกอบด้วย การลำเลียงข้าวเปลือก การสีข้าว การขัดข้าว การตรวจเปอร์เซ็นต์ข้าว การคัดแยกผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว

ขั้นตอนการเก็บรักษาข้าวเปลือกและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย การบรรจุข้าวสาร และผลิตภัณฑ์อื่น เพื่อเก็บรักษา การเก็บรักษาข้าวสารและผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าว ประกอบด้วย การบรรจุเพื่อการจำหน่าย การกำหนดราคาขาย การจัดจำหน่ายปลีก/ส่ง การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการขาย

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative method) ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

2.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสีข้าว จะเป็นการวัดประสิทธิภาพการสีข้าวจากปริมาณข้าวเต็มเมล็ด/ข้าวตัน ต่อเกวียนข้าวเปลือกโดยเทียบกับเกณฑ์สมาคมโรงสีข้าว และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสีข้าว จะใช้การคำนวณเปอร์เซ็นต์ของผลตอบแทน (ข้าวรวม) จากการขัดสีข้าวเต็มเม็ด (ตันข้าว) จากการขัดสี ตามสูตร ดังนี้

$$\frac{\% \text{ผลตอบแทนจากการขัดสี}}{(\% \text{ข้าวรวม, total milling yield})} = \frac{\text{ปริมาณข้าวเต็มเมล็ด} + \text{ข้าวส่วนที่แตก}}{\text{ข้าวเปลือกทั้งหมด}} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{\%ข้าวเต็มเมล็ดจากการขัดสี} &= \frac{\text{ข้าวเต็มเมล็ด}}{\text{ข้าวเปลือกทั้งหมด}} \times 100 \\ (\text{\% ข้าวตัน, head yield}) & \\ \text{\%ข้าวหัก (Broken)} &= \frac{\text{ข้าวหัก}}{\text{ข้าวเปลือกทั้งหมด}} \times 100 \end{aligned}$$

2.2 ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของธุรกิจโรงสีข้าวของสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด โดยใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณการสีข้าว ณ จุดคุ้มทุน (Q)} &= \frac{TFC}{(P - AVC)} \\ &= \frac{TFC}{d} \end{aligned}$$

โดยที่ TFC คือ ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (บาท)

AVC คือ ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย (บาทต่อเกวียน)

P คือ ราคาข้าวเปลือกต่อเกวียน (บาท)

d คือ กำไรเบี่ยงต้นต่อเกวียน หรือส่วนเหลือมราคา (บาท) (P - AVC)